

İnsan Kendini Kaybettikçe Hikâyesine Yaklaşır: Ve Ateş Bizi Tüketiyor

21 Mayıs 2019

Yuja Dab @yujadab

Önce avucunuza size ait olmayan ama sizin dokunuz olmadan da var olamayacak bir toprak bırakıyor, sonra toprağa bir rüya fidesi ekiyor Gülsoy. Yolculuğa çıkmak üzeresiniz, cebinizde yaşlıca bir kimlik, gece uzun. Kaybolmuş. Kaybolan anılarınızın peşine düşmüşsünüz ama tüm geceyi komşunuzun yüzü sanıp dalmışsınız karanlığa.

Kimlik nedir, kendini aramak mı? Hiç tanımadığımız rüyalarda gerçeğimizi bulmak mı? Gece boyu kokinalar peşinden koştuğunuz oldu mu? Aniden kalabalığa daldınız ve herkese o kadar yakın ve bir o kadar da uzak durduğunuz oldu mu hiç su yüzeyini delen kargaşalarda. Kargaşalar ortasında Einstein'ın karşısına geçip, terzi dükkânında tavla oynadığınız Einstein'a kendi kimliğinizi gösterdiniz mi? Kayıp var. Kayıp aranır. Kaybolan nedir peki? Kaybetmek sadece kavgaya özgü müdür? İnsan kendine yenilemez mi? Beyninin garip tuzağına karşı güçsüz düşemez mi? Düşer. Düşüyor da kahramanımız. Kahramanımız, diyorum çünkü bir adı yok. Benliği de. Evlerimize, hikâyelerimize birdenbire hayalî olgularla bezeli dünyalardan kopup gelmiş. Gelmiş ve oturmuş sahnemizin ortasına. “Hadi, gidelim” desek gelir, durmaz. Kedilerin dilinden anlıyor, fakat meraklı da. Karanlıktan ışığa doğru değil, aksine seyahat ediyor. Gelecekte geçmişe doğru sızlanarak yürüyor.

“Şehir insanın her gün ölüp yeniden doğabildiği bir yerdir. Kasaba ise insanın aynı kişi olarak yavaş yavaş yaşlandığı ama bir türlü ölemediği bir yer.” Siz hangisisiniz bunların? Toplumsal farkın büyük boşluğunda hangisi olmak isterdiniz? Yürüyen çürük mü, yoksa makyajlı kir mi?

Büyülü Orman'ın derinliklerinde görülen şehir kötülüğü. Şehirler kötüdür. Şurada, ölü bedenlere bürünsek duyulmayacak çürüyüşümüz. Sonunda bizi çamdan bozma ağacın içine tohum diye ekecekler ve biz o ormanda büyüdükçe çatlayacağız. Toprağı da çatlattıktan sonra tekrar doğacağız bilincimizde. Yürümeye başlar

başlamaz kendimizi aramaya koyulacağız. Tıpkı adını bilmediğimiz, orta yaşlarda ama bir o kadar da yaşlı; komşusu ama kendisi olmayan kahramanımız gibi.

Geçmişin peşinden koşuyoruz. Piyano misali, bastığımız hatalarımızla göz göze geldikçe yılgınlığın ahengini yakalıyoruz. Daha güzel olabilirdi, insanları daha iyi tanıdıkça daha iyi olabilirdi. Fakat ne mümkün, zaman geri gelir mi? Bu sonsuz enkazın içinde papatya yapraklarını aramaya koyulmuşuz.

“İnsan hiçbir zaman kaybolmaz. Ne kadar istese de kaybolamaz. Hep bir yerlerdedir. Bir süre sonra nereye giderse gitsin oranın bir parçası olur.” Biz nereye aitiz? Aslında neyiz? Kahramanımız bu sorulara da cevap arıyor. Aslında yaşlı komşusun dışında her şeyi ve herkesi arıyor. Çünkü kaybetmiştir. Kendini. Aynadaki yüzü kime aittir bilmiyor. Elleri, daha önce yüzünü hiç tadımlamamış.

Bir çocuğun bütün bir dünyayı değiştirebileceği fikrine kaptırıyor kitap bizi. En son hangi çocuğun gözlerine diktik gözlerimizi? Uzun uzun dinledik. Dinlemek için sadece işitme organı yeterli midir? Görmek. Görmek, bize sunulan en kudretli armağanlardan biridir. Hiçbir organda yok. His. Algı. Anlama. Kült filmleri yeniden canlandırıp izlemek... Yaşlıca ama epey genç. Eski ama yenilenmiş. İşte, tam da kahramanımızın bize gösterdikleri bunlar. Gördüklerimiz: Sürekli arayış halindeyiz ve zamana karşı hiçbir şansımız yok. Ya yanında duracağız ya da karşısında boynu bükük. Neden bükük? Bazı anıların tekrar yoktur.

Aynı kitaba dokunduğunuz oldu mu kendinizle? Aynı arabanın heyecanına kapıldınız mı? Evet. Tekrar etmek. İnsan kendini tekrar edip durur. Çevre değişir, insanlar karışır, ağrılar artar, değişmeyen tekrardır.

Kimliği görenlerin anılarına olan seyahatleri ve o ziyaretlere sizi de yanlarında götürüp orada öylece bırakmaları hiçliğin bir sembolü olabilir. Siz sadece kırıklıkların kapılarını aralamak için varsınız. Görülmeyen, iletişimsiz. Kopuk. Anlatır dururlar. Kimlikteki yaşlı adamı tanıdıklarını söylerler ve başlarlar hikâyelerine. Yaşlı adam uçar gider. Artık kahraman kimliği görendir. Şehirdeydik bu arada. Bağlantısızlık!

“Ben ben miydim? Başka birinin içinde kaybolmuştum. Bir yolculuğa çıkmıştım ama şimdi dönüş yolunu bulamıyorum. Taşa daha sıkı sarıldım. İçinde bir ateş yanıyordu. Ilık yüzeyine yanağımı yasladım...” Daha önce hiç kapılarını aralamadığımız, şehrin vücuduna bağışladığımız bedenimizi aramak bir hayli zorlar bizi. Çünkü her parçamız ayrı bir binanın betonları arasında demir ve çimentoya karışmıştır.

Gülsoy kitaba şu cümle ile başlar: *gecenin içinde dolanıyoruz ve ateş bizi tüketiyor*. Bulamamak. Bitkinlik hissi. Toprağın eziyeti. Çatlamak nedir bilmeyen toprak. Doğar doğmaz uçurumdan düşen çiçek. Zaman yolculuğu. Kaybedilmiş nüshalarda buluşan insanlar. Herkes bedbaht. Mutlu olanlar hayat çizgimizden geçmemiştir. Çünkü bir çiçek yetiştiği yerin şeklini alır. Ya da şeklidir yerini resmeden. Tükeniyoruz.

Kitap, sürreal geçişlerin tutanağı olan rüyalar ile bilinçaltımızda yeni sorulara yer açmaya geliyor. Gerçeğin dışında yürüyemez miyiz? Gerçeklik kalabalığın belirlediği kurallar mıdır? Bilinçaltımız dışarı çıkmak istediği an, bu bir hastalığa mı dönüşüyor? Toplum hastalıklı bireylerle dolu mudur? Potansiyel rahatsızlıklarımızı gizlemekte ustayız o vakit hepimiz ya da hiçliğin döngüsünde rol almaktayız!

Ve Ateş Bizi Tüketiyor, Murat Gülsoy, Can Yayınları, İstanbul 2019, 280 s.